

ประเทศไทยสิงคโปร์ทำงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างไร (ตอนที่ 1)

นางสาวสิริวรรณ จันทนจุลกะ หัววิชาการสารสนเทศ 8 ๒.
ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณะสุข กรมอนามัย

บทนำ

เมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2550 เจ้าหน้าที่กรมอนามัย 4 ชีวิต ได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานที่หน่วยงานที่ชื่อ National Environment Agency เนื่องจากได้ศึกษาข้อมูลวิชาการและหลักเกณฑ์การปฏิบัติต้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยฯ แต่เป็นการศึกษาโดยผ่านอินเทอร์เน็ต ทางเว็บไซต์ของหน่วยงานนี้ www.nea.gov.sg

หากท่านทำงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม แนะนำให้เยี่ยมชมเว็บไซต์นี้ บ่อยเท่าที่ต้องการ เนื่องจากข้อมูลที่มีอยู่นั้นเป็นประโยชน์มากจริง ๆ และเมื่อได้ไปเยี่ยมเยียนที่หน่วยงานนี้แล้ว พ布ว่าเจ้าหน้าที่เขาก็ยินดีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับพวกร้าและคนอื่นๆ อีกด้วย แต่ครั้งนี้ด้วยงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้เราไปถูกงานได้จริง ๆ เพียง 2 วันเต็ม ๆ พร้อมกับคาดหวังว่าพวกร้าจะได้มีโอกาสไปเยี่ยมเยียนที่นี่อีก และคงต้องไปนานกว่านี้ เพื่อจะได้ซักถามให้ถึงแก่นจริง ๆ

ก่อนอื่นอย่างแนะนำให้รู้จักหน่วยงานนี้ก่อน หน่วยงาน National Environment Agency (NEA) อุปนายาใต้กระทรวงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรน้ำ (Ministry of Environment and Water Resources) ของประเทศไทย มีลักษณะเฉพาะ ดัง

- เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ทั้งกำหนดนโยบายและปฏิบัติการ
- เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม ที่อยู่นอกกระทรวงสาธารณสุข เช่น การบังคับใช้กฎหมายสาธารณะสุขสิ่งแวดล้อม การตรวจสอบสถานประกอบการตามกฎหมาย การจับกุมและลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย ส่งผู้ฝ่าฝืนให้ศาลออกคำสั่งการนี้ไม่ยอมรับผิด
- มีความรับผิดชอบทั้งการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นแหล่งพาหะนำโรค เช่น ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เพื่อป้องกันไข้เลือดออก ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์แมลงวัน ที่แมลงสาบ เป็นต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ชื่อ Environmental Public Health Division โดยมีหน่วยงานระดับรองที่เกี่ยวข้อง 2 หน่วยงาน คือ Environmental Health Department และ Hawkers Department ขอให้สังเกตว่าการเรียกหน่วยงานเข้าด้วยกันของประเทศไทย ที่หน่วยงานระดับกรม จะเรียกว่า Department ส่วนหน่วยงานระดับกอง จะเรียก Division ขอเพียงอย่าลับสนเท่านั้น

หน่วยงานที่ชื่อ Environmental Health Department มีงานสำคัญคือการเฝ้าระวัง และการทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาครัฐ โดยแบ่งหน่วยงานเป็น 2 ระดับ คือหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานระดับภูมิภาค

ทั้งนี้หน่วยงานส่วนกลาง รับผิดชอบด้าน

(1) การกำหนดนโยบายและแนวทางเพื่อการปฏิบัติการในเรื่อง แหล่งเพาะพันธุ์ พาหะนำโรค ความสะอาดในที่สาธารณะ สุขอนามัยด้านอาหารและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการติดตามสถานการณ์ด้านพาหะนำโรคและโรคที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาคและโลก

(2) นอกจากนี้ในฐานะหน่วยปฏิบัติการ หน่วยงานนี้ยังรับผิดชอบเรื่องการจัดการเรื่องร้องเรียนจากประชาชน และการวางแผนและดำเนินการโครงการเกี่ยวกับลิ่งก่อสร้างและลิ่งอำนวยความสะดวกที่อยู่ในความรับผิดชอบของ Environmental Health Department การให้คำปรึกษากับบุคลากรและองค์กรต่างๆ เกี่ยวกับการก่อสร้างและการขออนุญาตต่างๆ รวมทั้งบริหารจัดการและบำรุงรักษาเกี่ยวกับสถานที่และมาปันสถานของรัฐ

ส่วนหน่วยงานระดับเขต โดยรับผิดชอบด้านการปฏิบัติการของหน่วยงานส่วนกลาง รวมทั้งการทำงานกับชุมชนเพื่อการดำเนินการตามโครงการ 3P Partnership Programme ในระดับเมือง แบ่งเป็น 5 เขต

หน่วยงานที่ชื่อ Hawkers Department รับผิดชอบด้านการกำหนดนโยบายและปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับการอนุญาตและการควบคุมแหงโดยจำหน่ายอาหาร พิจารณาอนุญาตผู้ประกอบการในศูนย์จำหน่ายอาหารของรัฐ 125 แห่ง ใช้มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตลาดและศูนย์อาหาร และบริหารจัดการศูนย์อาหารทั้งหมดที่เป็นของหน่วยงานรัฐอีกด้วย

ไปดูว่าสิงคโปร์ควบคุมสถานที่จำหน่ายอาหารอย่างไร (ตอนที่ 2)

นางสาวสิริวรรณ จันทนจุลักษณ์ นักวิชาการสาธารณสุข 8 ว.

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณะ สุข กรมอนามัย

ตอนนี้เป็นตอนที่สอง ที่นำท่านสู่สิงคโปร์ เพื่อนบ้านใกล้ๆ เรา呢 เออ

เมื่อท่านไปสิงคโปร์ ขอบอกว่าไม่ต้องกังวลมากนักกับเรื่องอาหารการกิน เนื่องจาก สิงคโปร์มีระบบการควบคุม การตรวจสอบสถานที่จำหน่ายอาหารได้อย่างเต็มรูปแบบ ซึ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเราน่าจะเลียนแบบได้เลย หากเราทำได้จะทำให้ผู้บริโภค มี ความสะอาดใจที่จะรับประทานอาหารในทุกสถานที่ทุกเวลา โดยไม่ต้องกังวลเรื่องความสะอาด ของร้านค้า วัสดุอุปกรณ์ หรือคนปัจุบันประกอบอาหารว่าจะสะอาดหรือไม่

สำหรับประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้อำนาจกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุมตลาด ร้านอาหาร แผงลอย โดยการออกข้อบัญญัติ ห้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติ และต้องขออนุญาตก่อนการประกอบ กิจการด้วย แต่การตรวจตรา และการควบคุมนั้นเป็นไปตามความเหมาะสมของแต่ละห้องถิ่น

ในช่วงปี 2545 และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันปีรัฐบาลได้กำหนดให้มี นโยบายอาหารปลอดภัย ทำให้มีการรณรงค์ด้านความสะอาด สุขอนามัย ของตลาด ร้านอาหาร แผงลอย ได้อยู่ในความสำคัญระดับต้นๆ

- การควบคุมและการอนุญาตสถานที่จำหน่ายอาหาร

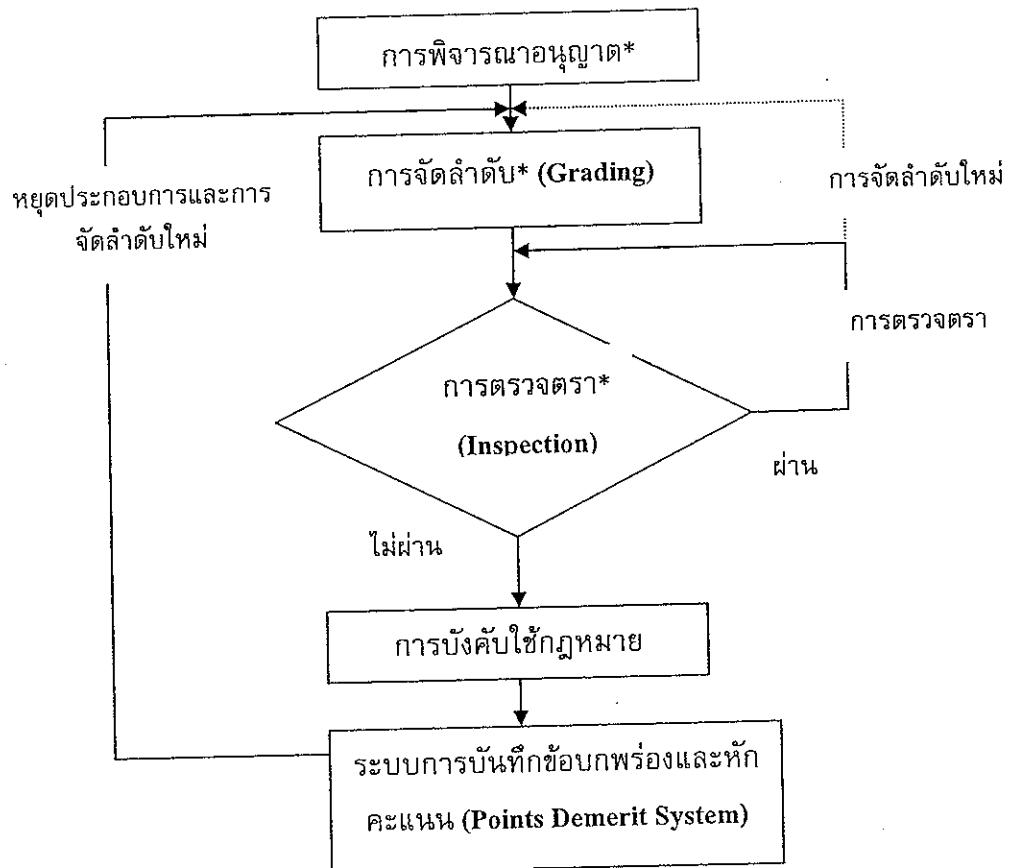
หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมและพิจารณาอนุญาตสถานที่จำหน่ายอาหาร มี 2 หน่วยงาน ซึ่งมีขอบเขตความรับผิดชอบดังนี้

1. สถานที่จำหน่ายอาหารของเอกชน ได้แก่ กิจการค้า ค้าไฟ ร้านอาหารที่ให้เชื้อ กลับบ้าน โรงอาหารในโรงเรียน ศูนย์อาหาร ชุปเปอร์มาร์เก็ต และตลาดต้องขออนุญาตจาก Environmental Health Department

2. สถานที่จำหน่ายอาหารที่เป็นของรัฐบาล ได้แก่ ศูนย์อาหาร ตลาด ควบคุมโดย Hawkers Department

จำนวนร้านอาหารที่ได้รับอนุญาต	10,500 แห่ง
จำนวนแผงลอยจำหน่ายอาหารที่ได้รับอนุญาต	13,500 แห่ง
จำนวนชุปเปอร์มาร์เก็ตที่ได้รับอนุญาต	250 แห่ง
จำนวนตลาดเอกชนที่ได้รับอนุญาต	20 แห่ง

ภาพรวมของการควบคุมสถานที่จำหน่ายอาหาร

*มีการให้ความรู้และการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง

กลวิธีในการดำเนินงานประกอบด้วย

กรอบการควบคุมตามกฎหมาย ประกอบด้วยการพิจารณาอนุญาต การออกกฎหมาย การลงโทษ

โครงการดำเนินงาน ประกอบด้วย โครงการจัดลำดับสถานที่จำหน่ายอาหาร โครงการอบรมสำหรับเจ้าพนักงานด้านสุขอนามัยอาหาร โครงการพัฒนาศูนย์อาหาร โครงการพัฒนาโรงอาหาร

ครอบของ การเฝ้าระวัง ประกอบด้วย การตรวจตรา/ตรวจสอบ และการร้องเรียนจากประชาชน

การพิจารณาอนุญาต ผู้ประกอบกิจการสามารถขออนุญาตได้ด้วยการเขียนคำขอหรือทางอิเลคโทรนิกส์ โดยขอด้วยตนเองหรือผ่านบริษัทที่รับจดทะเบียน และต้องมีผู้ของสถานประกอบกิจการ รวมทั้งรายละเอียดของผู้สมัครอาหารที่ต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตด้วย

ในการพิจารณาเรื่องการออกแบบสถานประกอบการ ผู้ขออนุญาตต้องปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติสำหรับสถานที่จำหน่ายอาหาร (Code of Practice for Food Retail Outlet) เพื่อให้มีความมั่นใจว่าผู้การประกอบการนั้นทำให้เกิดการให้บริการ衛健ของงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ในแนวทางปฏิบัตินี้กำหนดเรื่องต่าง ๆ เช่น พื้นที่ของครัว ลักษณะของผู้ ระบบการระบายน้ำ อุปกรณ์ล้างทำความสะอาด การจัดให้มีล้วม เป็นต้น

ในการพิจารณาอนุญาตนี้ มีข้อกำหนดการอนุญาต คือ การระงับการประกอบการ การยกเลิกการประกอบการ การถอนใบอนุญาต หากไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาต การกระทำการใดตามกฎหมายหรือกฎหมายลำดับรอง ในอนุญาตนี้จะให้กับผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ประกอบการ หากผู้ประกอบการไม่ได้ครอบครองสถานที่นั้น ถือว่าการอนุญาตเป็นอันล้มสุดไป

การขอใบอนุญาตสำหรับผู้สมัครอาหาร ได้แก่ เชฟ พ่อ/แม่ครัว ผู้ปฏิบัติงานในครัว ผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดว่า ผู้สมัครอาหารต้องมีวัยชีวีป้องกันไฟฟอยด์ทุก 3 ปี ผู้มีอายุ 45 ปี ขึ้นไปต้องได้รับการตรวจคัดกรองวัณโรค รวมทั้งต้องผ่านการฝึกอบรมและการสอบ ข้อเขียนหลักสูตรสุขาภิบาลอาหารขั้นพื้นฐาน (Basic Food Hygiene Course) ด้วย ผู้ทำหน้าที่ในการฝึกอบรม ต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงานด้วย

หลักสูตรสุขาภิบาลอาหารขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่

- หัวข้อที่ไว้ประกอบด้วย
  - โรคที่ติดต่อทางอาหาร อาการ สาเหตุ และการป้องกัน
  - สุขอนามัยส่วนบุคคลที่ดี เช่น ไม่สูบบุหรี่ การล้างและทำความสะอาดมือ

เลือกผ้าที่สะอาด

- วิธีการสัมผัสอาหารและการเตรียมอาหาร เพื่อป้องกันการปนเปื้อน การใช้ถุงมือ ที่ตัก/ที่คีบอาหาร การใช้ภาชนะและอุปกรณ์ที่สะอาด
- วิธีการจัดแสดงอาหาร การเก็บ การขนส่งอาหาร
- วิธีการทำความสะอาดและการรักษาอาคารสถานที่ การทำความสะอาดห้องเก็บอาหาร การจัดการขยะมูลฝอย การควบคุมพหะนำโรค
- นอกจากนี้ยังมีหัวข้ออื่นประกอบด้วย เช่น ระบบการจัดลำดับสถานประกอบการ การบันทึกข้อมูลพร่อง ความต้องการเรื่องอาหารสุขภาพ (Healthy Food Requests)

การลงโทษ

โทษของผู้กระทำผิดด้านสุขาภิบาลอาหาร มีโทษปรับ 100 ดอลลาร์สิงคโปร์ แต่ไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ และหากกระทำผิดต่อเนื่อง มีโทษปรับอีกวันละ 100 ดอลลาร์สิงคโปร์

ระบบการบันทึกข้อมูลพร่องของผู้ประกอบการ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้เกิดการลงโทษอย่างเป็นระบบและยุติธรรม ตามระดับความผิดที่กระทำ รวมทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีการพัฒนาด้านสุขอนามัยและสุขาภิบาลอาหาร

วิธีการดำเนินการ เจ้าหน้าที่จะมีการตรวจสอบสถานประกอบการ หากพบว่ามีการกระทำผิดตามรายการที่กำหนด (รายละเอียดเพิ่มเติมตามเอกสารหมายเลขอ้างอิง) เจ้าหน้าที่จะบันทึกข้อมูลพร่องและหักคะแนนตามที่กำหนด ตัวอย่างเช่น

- หากทำผิดอย่างร้ายแรง จะถูกหัก 6 คะแนน เช่น การเตรียมอาหารบนพื้นหรือในห้องล้วม พบแมลงสาบ มีการจ้างผู้สัมผัสอาหารที่ไม่ได้ชื่นชอบเป็นต้น
- หากทำผิดปานกลาง จะถูกหัก 4 คะแนน เช่น ใช้มือเปล่าสัมผัสอาหาร สูบบุหรี่ขณะเตรียมอาหาร เก็บอาการไม่ถูกรวบ เป็นต้น
- หากทำผิดเล็กน้อย จะถูกหัก 2 คะแนน เช่น ไม่ใช้ถุงพลาสติกในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย เป็นต้น

เจ้าหน้าที่จะมีการพิจารณาลงโทษดังนี้ ตามคะแนนที่ถูกหักทั้งหมดมา

- หากสถานประกอบการนั้น ถูกหักคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 12 คะแนน ภายในระยะเวลา 1 ปี จะถูกระงับการประกอบการเป็นเวลา 2 สัปดาห์
- หากสถานประกอบการนั้น ถูกห้ามประกอบการครั้งหนึ่งแล้ว และยังถูกหักคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 12 คะแนน ภายในระยะเวลา 1 ปี ถูกระงับการประกอบการเป็นเวลา 4 สัปดาห์
- หากสถานประกอบการนั้น ถูกห้ามประกอบการแล้ว 2 ครั้ง และยังถูกหักคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 12 คะแนน ภายในระยะเวลา 1 ปี ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

สถิติจำนวนร้านอาหารและแผงลอยที่ถูกกระทรวงจับการประกอบการ เป็นตั้งตารง

ปี	แผงลอย	ร้านอาหาร	รวมทั้งสิ้น
2544	16	5	21
2545	5	1	6
2546	5	1	6
2547	1	2	3
2548	4	1	5
2549	0	4	4
2550 (ถึง กย.)	1	6	7

โครงการที่ด่วนในการ

1. โครงการจัดลำดับสถานที่จำหน่ายอาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระบบการประเมินสถานที่จำหน่ายอาหาร เพื่อกราดต้นให้ผู้ประกอบการปรับปรุงสุขอนามัยส่วนบุคคลและอาหาร รวมทั้งการดูแลสถานประกอบการ และเพื่อลดการใช้กำลังคนในการตรวจสอบสถานที่จำหน่ายอาหาร

การจัดลำดับสถานที่จำหน่ายอาหาร ต้องมีการประเมินปีละ 1 ครั้ง ตามเกณฑ์ที่กำหนด 4 ด้าน คือ ความสะอาดและการดูแลสถานที่ สุขอนามัยของอาหาร สุขอนามัยส่วนบุคคล และอื่นๆ (รายละเอียดในเอกสารหมายเหช) และให้คะแนนเพื่อจัดลำดับดังนี้

ระดับ	คะแนน
A – ดีมาก	$\geq 85\%$
B – ดี	70-84 %
C – พอดี	50-69 %
D – ต้องปรับปรุง	$\leq 49\%$

หากมีการระงับการประกอบกิจการ สถานที่ประกอบการนั้นต้องถูกลดระดับลงมาที่ ระดับ D โดยอัตโนมัติ

สถานที่ประกอบการนั้นต้องติดป้ายบอกระดับของร้านไว้ในที่ที่เหมาะสม

ข้อมูลของแผงลอยและร้านอาหารที่ได้จัดระดับไว้เป็นดังนี้

ปีพ.ศ.	แผงลอยจำหน่ายอาหาร (ร้อยละ)				ร้านจำหน่ายอาหาร (ร้อยละ)			
	A	B	C	D	A	B	C	D
2545	4.40	46.17	49.43	0	36.20	51.60	12.14	0.06

2546	8.17	46.00	45.82	0.01	39.22	49.41	11.29	0.08
2547	15.40	42.91	41.68	0.01	42.49	47.48	9.96	0.07
2548	20.00	41.32	38.67	0.01	42.26	48.21	9.52	0.01
2549	21.10	44.00	33.9	0	43.93	47.58	8.47	0.02
2550 (ถึง กย.)	24.84	46.10	29.06	0	46.10	46.85	6.98	0.07

2. โครงการอบรมสำหรับเจ้าพนักงานด้านสุขอนามัยอาหาร (Food Hygiene Officer, FHO) มีวัตถุประสงค์เพื่อการให้คำแนะนำแก่ผู้ทำหน้าที่ควบคุมในสถานประกอบการ จำหน่ายอาหาร (ได้แก่ เชฟ ผู้จัดการอาหารและเครื่องดื่ม และผู้ควบคุม) เพื่อการส่งเสริม วิชาชีพและการประเมินตนเองของผู้ประกอบการ ทั้งนี้สถานประกอบการแห่งหนึ่งต้องมีผู้ทำหน้าที่เจ้าพนักงานอย่างน้อย 1 คน

หลักสูตรสำหรับเจ้าพนักงานด้านสุขอนามัยอาหาร ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ได้แก่

● พิษภัยอาหารจากสาเหตุอื่น ที่มิใช่จากแบคทีเรีย (Non-bacterial food poisoning) ● Bacteriology ● อาหารเป็นพิษจากแบคทีเรีย (Bacterial food poisoning) ● โรคจากอาหารเป็นสืบ (Food-borne diseases) ● Food spoilage ● การปนเปื้อนและการป้องกันการปนเปื้อนอาหาร (Contamination and prevention) ● การรักษาคุณภาพอาหาร (Food Preservation)	● การเก็บรักษาอาหารและการควบคุมอุณหภูมิ (Storage and temperature control) ● วิธีปฏิบัติที่ดีในการประกอบอาหาร (Good Catering Practices) ● การทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อโรค (Cleaning and Disinfection) ● การควบคุมพาหะนำโรค (Pest Control) ● สุขอนามัยส่วนบุคคล (Personal Hygiene) ● HACCP ● การจัดลำดับสถานที่จำหน่ายอาหาร ● กฏหมายที่เกี่ยวข้อง

3. โครงการพัฒนาศูนย์อาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมมาตรฐานด้านสุขอนามัยด้านอาหาร และการประเมินตนเองของร้านอาหาร เพื่อให้ผู้จัดการและเจ้าของมีส่วนเกี่ยวข้องในการยกระดับมาตรฐาน และเพื่อการรักษาระดับมาตรฐานตีมาก - A ไว้ทุกแห่ง

4. โครงการพัฒนาโรงอาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมมาตรฐานด้านสุขอนามัยด้านอาหาร และการประเมินตนเองของโรงอาหารของโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการยกระดับมาตรฐานของโรงอาหารโรงเรียน และเพื่อการรักษาระดับมาตรฐานดีมาก – A ไว้ทุกแห่ง

การตรวจสอบ/ตรวจสอบ ประกอบด้วยการตรวจตราใน 3 ลักษณะ คือ

- การตรวจตราปกติ ได้กำหนดความถี่ในการตรวจตราสถานที่ประกอบการและเก็บตัวอย่างอาหาร
  - สำหรับสถานประกอบการที่ได้เกรด A และ B ปีละ 1 ครั้ง
  - สำหรับสถานประกอบการที่ได้เกรด C ทุก 6 เดือน
  - สำหรับสถานประกอบการที่ได้เกรด D ทุก 3 เดือน
- การตรวจตราโดยไม่บอกล่วงหน้า ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ประชาชนแจ้งมา การตรวจตราข้า หรือถึงรอบของการตรวจตราตามกฎหมาย
- การรับความคิดเห็นจากประชาชนทางโทรศัพท์ จดหมาย แฟกซ์ จดหมายอิเลคโทรนิกส์ หนังสือพิมพ์

การพัฒนาตลาดและแผงลอยจำหน่ายอาหาร รับผิดชอบโดย Hawkers Department

จำนวนตลาดและศูนย์อาหารของรัฐทั้งหมด 112 แห่ง ประกอบด้วยร้านย่อยมากกว่า 15,000 ร้าน

ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกความสะอาดภายในตลาดและศูนย์อาหารแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

- (1) บริเวณที่จำหน่ายอาหารพร้อมบริโภค (จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม ผลไม้ ขนม) และ
- (2) ส่วนที่เป็นตลาด (จำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ทั้งอาหารสดและอาหารแห้งที่ต้องนำไปปรุง ประกอบภัยหลัง รวมทั้งบริเวณจำหน่ายเสื้อผ้า ของใช้ที่หลากหลาย) ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น แผงจำหน่ายสินค้า ผนัง พื้น สถานที่รับประทานอาหาร น้ำประปา ไฟฟ้า ระบบห้าเลี้ยงและระบายน้ำ ส้วม ปล่องระบายน้ำอากาศ แสงสว่าง ที่เก็บรวบรวมขยะมูลฝอย

ในการย้ายแผงลอยจำหน่ายอาหารที่อยู่ตามถนนนั้น รัฐบาลได้กำหนดเป็นนโยบายตั้งแต่ปี 1970 เมื่อปรับปรุงแล้วได้มีมาตรการสนับสนุนผู้ประกอบการหลายประการ เช่น ให้สิทธิในการเช่า แผงกับผู้ประกอบการตั้งเดิมก่อน และห้ามเปลี่ยนแปลงผู้เช่า รวมทั้งการให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ประกอบการเป็นรายเดือน เพื่อจ่ายค่าเช่าแผงที่มีอัตราสูงขึ้น

การดูแลสถานที่ สำหรับบริเวณทั่วไป เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ส่วนการดูแลแต่ละแผงเป็นหน้าที่ของเจ้าของแผง

การบริหารจัดการศูนย์อาหาร ประกอบด้วยมาตรการต่างๆ ได้แก่

- การจัดซ่องทางการสื่อสารกับผู้ประกอบการ

- การพบทะแยงคุณภาพด้านการและผู้แทนชุมชน ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

- การตรวจสอบแจ้งจ้างอาหารโดยเจ้าหน้าที่ภาครสนาฯ เพื่อให้มั่นใจถึงความสะอาด การดูแลอาคาร สถานที่ การให้บริการอาหารที่ดีและสุขอนามัยที่ดี

- การให้สุขศึกษา ในรูปการจัดนิทรรศการ โปสเตอร์ แผ่นพับ 3P Partnership

- การใช้มาตรการทางกฎหมาย

- การใช้ระบบบันทึกข้อมูลพ่อแม่และห้ามแอบ การลงโทษผู้กระทำผิด การระงับหรือเพิกถอนใบอนุญาต (เริ่มใช้ตั้งแต่ปี 2530)

- การใช้มาตรการทางกฎหมาย ความผิดเล็กน้อย จะให้คำแนะนำด้วยวาจา หรือเป็นลายลักษณ์อักษร กรณีทำความผิดรุนแรงขึ้น ออกคำสั่งลงโทษได้

- การใช้ระบบจัดเก็บ (เริ่มใช้เมื่อปี 2540)

โครงการที่ดำเนินการต่างๆ ประกอบด้วย

- โครงการยกการฝ่าสัตว์ปีกในตลาดตั้งแต่ปี 2535

● Cold Chain System เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้มีการเก็บรักษาเนื้อสัตว์ในตู้เย็น ได้ดำเนินการในช่วงปี 2542-2543 โดยกำหนดในกฎหมาย ว่าเนื้อสัตว์ทุกประเภทที่จำหน่ายต้องแข่ง ในตู้เย็น (Environmental Public Health – Food Hygiene Regulations) แบ่งการดำเนินการเป็น 3 ระยะ

- ระยะที่ 1 เก็บรักษาเนื้อหมู

- ระยะที่ 2 เก็บรักษาสัตว์ปีก

- ระยะที่ 3 เก็บรักษาเนื้อวัว เนื้อแกะ

สำหรับตู้แช่เย็นนี้ เจ้าของแผงต้องจัดซื้อเอง โดยรัฐบาลได้เสนอต้นแบบตู้แช่เย็นที่ดีให้เลือก พร้อมทั้งต่อรองกับผู้ผลิตให้จำหน่ายตู้แช่ในราคากูก

● โครงการยกระดับศูนย์อาหาร (Hawker Centres Upgrading Programme, HUB) เป็นการยกระดับแผงลอยให้ได้มาตรฐาน โดยจัดให้อัญเชิงในอาคาร โดยดำเนินการดังนี้

- รัฐบาลได้ดำเนินการด้านการออกแบบรูปแบบที่เหมาะสม ที่มีความสวยงาม การปรับปรุงโต๊ะและเก้าอี้สำหรับรับประทานอาหาร การปรับปรุงส้วมและที่องรับขยะ มูลฝอย ระบบระบายน้ำ ระบบไฟฟ้า ระบบระบายน้ำเสีย ตามปลดภัยด้านอัคคีภัย

- สนับสนุนให้มีการพัฒนาແงจ้างหน่วยอาหารให้ได้มาตรฐานที่กำหนด ให้เป็น 4 ระดับ คือ ระดับ A B C และ D

- สนับสนุนการก่อตั้งชมรมผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและเป็นช่องทางการสื่อสารกับหน่วยงานภาครัฐ

- จัดกิจกรรมอื่นๆ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของชุมชนด้วย

การศึกษาดูงานศูนย์อาหาร

การดำเนินการเรื่องการจัดการ

ในการลงโทษผู้ประกอบการที่กระทำการผิดนั้น ได้มีโทษในลักษณะที่ให้ผู้กระทำการผิดทำงานเพื่อสังคมด้วย และผู้บรรยายสรุปว่าเมื่อมีการลงโทษในลักษณะนี้แล้ว จะพบว่าผู้กระทำการผิดข้ามลดลง เห็นได้จากข้อมูลในตาราง

ในศูนย์ร้านแห่งลอย Hawker's Center นั้น มีการทำงานในลักษณะคณะกรรมการ ให้มีการคัดเลือกผู้แทนเพื่อเป็นคณะกรรมการเอง และเป็นผู้ที่หน่วยงานจะติดต่อประสานงานด้วย

หน่วยงาน NEA จะมีการฝึกอบรมผู้สัมผัสอาหารประมาณปีละ 3 ครั้ง (4 เดือน/ครั้ง)

การล้างร้านค้าต่างๆ จะทำเมื่อตลาดปิด และโดยทั่วไปร้านค้าจะไม่มีคีกคักมากในช่วงวันจันทร์บ่าย เนื่องจากผู้ประกอบการบางส่วนหยุดขายหลังจากขายจำนวนมากถึง 2-3 เท่าของวันปกติในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ส่วนเวลากลางวัน จะมีลูกค้ามาก many ที่นั่งที่มีอยู่จำนวน 1,440 ที่นั่งนั้นจะเต็ม

ไปดูว่าเข้าใช้กฎหมายอย่างไรในสิงคโปร์ (ตอนที่ 3)

นางสาวสิริวรรณ จันทนจุลกง นักวิชาการสาธารณสุข ว.ว.
ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณะสุข กรมอนามัย

ท่านทั้งหลายอาจพูดว่ากฎหมายของสิงคโปร์เข้า “แรง” และประชาชนต้องปฏิบัติตามกฎหมายทุกคน แต่จริงๆ แล้วคนที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายก็มีมากmany แต่ไทยเขารุนแรง ให้คนกลัวและไม่อยากฝ่าฝืน หรือเป็นโทษที่ทำให้ “คนได้อาย” เนื่องจากมีการลงโทษในลักษณะที่ให้ทำงานชุมชน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม

NEA ใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการตามกฎหมายสาธารณะสุขสิ่งแวดล้อม ด้วยกฎหมายสำคัญ 6 ฉบับคือ

1. Environmental Public Health Act และกฎหมายระดับรอง

มีวัตถุประสงค์และขอบเขตความรับผิดชอบเพื่อ

- การทำความสะอาดสถานที่สาธารณะ (Public Cleansing)
- สุขอนามัยด้านอาหาร (Food Hygiene) ควบคุมด้านการซื้อขายเบียนของผู้สัมผัสอาหาร การเก็บรักษา การบรรจุ การขนส่งอาหาร ความสะอาดของเครื่องมือ อุปกรณ์ประกอบ

อาหาร ความสะอาดของอาคาร สุขอนามัยส่วนบุคคล รวมทั้งการห้ามนำสัตว์เลี้ยงเข้าไปในร้านอาหาร (ยกเว้น สุนัขนำทางและร้านอาหารที่ขึ้นทะเบียนเป็น Pet Café)

- เหตุรำคาญ (Public Nuisance)
- การควบคุมด้านสุขภาพอนามัยของอาคารสถานที่ ระบบสุขาภิบาล ระบบประปา น้ำ ทางระบายน้ำและบ่อน้ำ รวมถึงเรื่องส้วมของอาคารที่กำหนดเป็นส้วมสาธารณะด้วย (General health requirement for buildings, Sanitary facilities, drains, sewers and wells)
  - สรวายน้ำ (Swimming Pools)
  - ณับกิจ ณบันสถาน (Funeral Parlours, Cemeteries and Crematoria)
  - การควบคุมความสะอาดของน้ำประปา (Control of purity of water supplies)

ลักษณะการควบคุมและบทกำหนดโทษ

- ห้ามทิ้งขยะและต่อมน้ำลายในที่สาธารณะ
  - มีโทษปรับครั้งแรกไม่เกิน 1,000 เหรียญสิงคโปร์ (หากเป็นความผิดเล็กน้อย ครั้งแรก มีโทษปรับ 200 เหรียญสิงคโปร์) และหรือทำงานเพื่อสังคม 12 ชั่วโมง
    - ครั้งที่สอง โทษปรับไม่เกิน 2,000 เหรียญสิงคโปร์ และหรือทำงานเพื่อสังคม 12 ชั่วโมง
    - ครั้งที่สาม โทษปรับไม่เกิน 5,000 เหรียญสิงคโปร์ และหรือทำงานเพื่อสังคม 12 ชั่วโมง
- ห้ามทิ้งขยะมูลฝอย ของเสียจากyanพาหนะในที่สาธารณะ หรือใช้yanพาหนะเพื่อการทิ้งขยะมูลฝอยหรือของเสียในที่สาธารณะอย่างผิดกฎหมาย
  - มีโทษปรับครั้งแรกไม่เกิน 50,000 เหรียญสิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ
    - ครั้งที่สอง โทษปรับไม่เกิน 100,000 เหรียญสิงคโปร์ และจำคุกอย่างน้อย 1 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน
- ห้ามจำหน่ายอาหารโดยไม่ได้รับอนุญาต
  - เจ้าพนักงานมีอำนาจยึดแงง วัสดุอุปกรณ์ สินค้า อาหาร และเงิน
  - โทษปรับครั้งแรกไม่เกิน 1,000 เหรียญสิงคโปร์
  - ครั้งที่สอง โทษปรับไม่เกิน 4,000 เหรียญสิงคโปร์
- การจัดการขยะมูลฝอย กำหนดว่าห้ามทิ้งหรือยอมให้มีขยะมูลฝอยในอาคารหรือที่ดินออกจากในภาษณ์รองรับ ห้ามมิให้มีขยะมูลฝอยหล่นจากภาษณ์รองรับ หากมีขยะมูลฝอยบริเวณอาคารหรือที่ดินของผู้ใด ให้สั่นนิษฐานว่าเป็นการกระทำของหรือได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร

- สั่งสารณาจะ กฎหมายกำหนดให้เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคารซึ่งกำหนดให้มีสั่งสารณะต้องเปิดให้ประชาชนใช้สั่งได้ตลอดเวลา รวมทั้งต้องจัดให้มีกระดาษชำระ สบู่หรือน้ำยาล้างมือ ถังขยะ และผ้าเช็ดมือหรือที่เป่ามือ
  - การนำสัตว์เลี้ยงไปที่สาธารณะ ต้องกำจัดสิ่งไม่สุกหลักสุขอนามัย
  - การแต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมสิ่งแวดล้อมของสถานที่ก่อสร้าง เพื่อทำหน้าที่ใน การควบคุมด้านการสุขาภิบาล การควบคุมพาหะนำโรคและการควบคุมมลพิษทางอากาศ ทั้งนี้เจ้าพนักงานต้องเป็นวิศวกร หรือสถาปนิก หรือนายช่างสำรวจ (บางประเภท)
    - สำหรับโครงการก่อสร้างที่มีมูลค่า 10-50 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ต้องมีเจ้าพนักงานทำงานบางเวลา
    - แต่หากโครงการที่มีมูลค่ามากกว่า 50 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ ต้องมีเจ้าพนักงานที่จ้างเต็มเวลา

2. Control of Vectors and Pesticides Act 1998

มีวัตถุประสงค์และขอบเขตความรับผิดชอบเพื่อ

- การคุ้มครองประชาชนจากโรคที่มีพาหะนำโรค เช่น ไข้เลือดออก มาลาเรีย
- ควบคุมด้านการใช้สารกำจัดพาหะนำโรคอย่างปลอดภัย (ได้แก่ แมลงวัน แมลงสาบ ยุง หนู)
- ให้มีการใช้สารกำจัดพาหะนำโรคอย่างถูกวิธี และป้องกันอันตรายแก่ผู้ใช้และ ประชาชนทั่วไป รวมทั้งการฝึกอบรมพนักงานบริษัทที่ดำเนินการด้านการควบคุมและกำจัดพาหะนำโรค
- การขึ้นทะเบียน การอนุญาต การรับรองบริษัท และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการ ควบคุมพาหะนำโรค
- การตรวจสอบและกำลังเพาะพันธุ์ยุง ทั้งนี้หากพบแหล่งเพาะพันธุ์พาหะนำ โรค

บทกำหนดโทษ

- กรณีเป็นที่อยู่อาศัย
  - มีโถงปรับครั้งแรก 100 เหรียญสิงคโปร์ (ประมาณ 2,400 บาท) และห้ามกระทำ ผิดครั้งที่สอง มีโถงปรับ 200 เหรียญสิงคโปร์ (ประมาณ 4,800 บาท)
- กรณีไม่ได้เป็นที่พักอาศัย (และมีข่าวเรื่องที่ก่อสร้าง)
  - โถงปรับครั้งแรก 200 เหรียญสิงคโปร์
- กรณีเป็นที่ก่อสร้าง
  - มีโถงปรับครั้งแรก 2,000 เหรียญสิงคโปร์ (ประมาณ 48,000 บาท)
  - ครั้งที่สอง โถงปรับ 4,000 เหรียญสิงคโปร์ (ประมาณ 96,000 บาท)

- ครั้งที่สามโถงปรับ 5,000 เหรียญสิงคโปร์ (ประมาณ 120,000 บาท)
- ครั้งที่สี่ ส่งฟ้องศาล

3. Smoking (Prohibition in Certain Places) Act หน่วยงานนี้รับผิดชอบในการควบคุมการสูบบุหรี่ในบริเวณและยานพาหนะที่กำหนด (31 ประเภท) เช่น ลิฟท์ โรงพยาบาล โรงพยาบาล สถานที่ทำงานที่ใช้เครื่องปรับอากาศ ห้องสัมมนาของสถานที่ทำงานที่ใช้เครื่องปรับอากาศหรือเป็นบริเวณปิด

นอกจากนี้ยังกำหนดว่าในสถานที่จัดบริเวณแบบที่โล่งสามารถจัดบริเวณที่สูบบุหรี่ได้ โดยให้กำหนดพื้นที่ให้ชัดเจนว่าบริเวณใดเป็นบริเวณที่สูบบุหรี่ได้จำนวนร้อยละ 20

ตัวอย่าง ศูนย์อาหารที่ไม่ได้ติดเครื่องปรับอากาศ อาจจัดให้มีบริเวณสูบบุหรี่ได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของจำนวนที่นั่งทั้งหมด

4. Cattle Act เป็นกฎหมายที่มีมานานแล้ว และบังคับในบางบริเวณ ใช้ในการควบคุมม้า และการขนส่งสัตว์ต่างๆ ซึ่งปัจจุบันไม่ค่อยได้ใช้งานคันแล้ว กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการรักษาความสะอาดในที่สาธารณะ การป้องกันมลพิษทางน้ำ ความปลอดภัยและเหตุร้ายในที่สาธารณะ และการลดความเสี่ยงจากการเกิดโรคระบาด

5. Infectious Diseases Act (Part V) เกี่ยวข้องกับการควบคุมโรคและการสุขาภิบาลในเรือนและเครื่องบิน

6. Hydrogen Cyanide (Fumigation) Act เกี่ยวข้องกับการควบคุมการใช้สารไฮโดรเจนไซยาในเดินทางสำหรับการกำจัดพาหะนำโรค

การบังคับใช้กฎหมาย

ในการบังคับใช้กฎหมายนี้ หน่วยงาน NEA ได้เพิ่มความสามารถในการบังคับใช้กฎหมายโดยใช้ระบบเคลื่อนที่ Mobile Enforcement System (MES) โดยเจ้าพนักงานจะใช้เครื่อง PDA สำหรับการตรวจตราและการบันทึกการกระทำผิด รวมทั้งการออกใบสั่งลงโทษและการตรวจสอบการลงโทษที่ผ่านมาได้ด้วย

การรณรงค์เรื่องสัมสารณะในสิงคโปร์ (ตอนที่ 4)

นางสาวสิริวรรณ จันทร์จุลกะ นักวิชาการสาธารณสุข 8 ว.
ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย

การพัฒนาสัมสารณะ

อาคารที่ต้องจัดให้มีสัมสารณะ ในกฎหมายกำหนดว่าสัมในอาคาร 12 ประเภท ต่อไปนี้ ถือเป็นมีสัมสารณะ ได้แก่

1. ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า รวมทั้งอาคารพาณิชย์ที่จัดให้มีร้านค้าที่อาคารชั้นล่าง
2. ชุมเปอร์มาร์เก็ต ตลาดสด
3. สถานที่จำหน่ายอาหาร (ภัตตาคาร คอฟฟี่ชอป ศูนย์แฟลกอย ศูนย์อาหาร) บาร์ ในตึกลับ ติสโกเก็ค
4. ศูนย์สัมมนา โรงพยาบาล โรงพยาบาล
5. สวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยว
6. สถานีรถโดยสารและสถานีต่อรถ
7. สถานีจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง
8. ศูนย์กลางของชุมชน ชุมชนของชุมชน
9. ศูนย์แสดงนิทรรศการ ศูนย์การประชุม
10. สถานีรถไฟฟ้า
11. สนามกีฬา
12. สรรวิทยาน้ำสาธารณะ

แต่ทั้งนี้ อาคารสำนักงาน แต่มีส่วนที่ให้ประชาชนใช้บริการได้ เช่นอาคาร NEA ชั้นที่ 2 เป็นหน่วยงานที่ประชาชนใช้บริการได้ กำหนดว่า ส่วนในอาคารชั้นที่ 1 และ 2 ถือเป็นส่วนสาธารณะ ส่วนส่วนในอาคารชั้นที่ 3 ขึ้นไปถือเป็นส่วนส่วนบุคคล

จำนวนส้วมสาธารณะ กำหนดว่า จำนวนส้วมหญิง ต้องเท่ากับจำนวนส้วมชาย รวมกับที่ปัสสาวะ แต่อาคารบางประเภทอาจมีความจำเป็นต้องมีส้วมผู้หญิงมากกว่าชาย เช่น โรงพยาบาล โรงพยาบาล เป็นต้น ทั้งนี้ได้คำนึงถึงลักษณะการใช้งานเป็นสำคัญ

วิธีการกำหนดแนวทางปฏิบัติ (Code of Practice) ในเรื่องต่างๆ รวมทั้งเรื่องส้วมนั้น ได้จากการปรึกษาหารือกับสถาบันกีฬา วิศวกร ผู้เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น ในเรื่องการกำหนดจำนวนส้วมนั้น ได้หารือร่วมกับ World Toilet Organization (WTO) ด้วย โดยเฉพาะข้อมูลจำนวนส้วมหญิง-ชายนั้น เจ้าหน้าที่อธิบายว่าได้จากข้อมูลการศึกษาวิจัยที่ได้รับจาก WTO ซึ่งเป็นผลการศึกษาของสกอตแลนด์ และสหราชอาณาจักร

การจัดทำแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายนั้น NEA ได้หารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วิศวกร สถาบันกีฬา โดยกำหนดในลักษณะของวัตถุประสงค์มากกว่ากำหนดว่าต้องดำเนินการชั้นไหนอย่างไร เช่น ส้วมสาธารณะ ได้กำหนดว่า ต้องเป็นส้วมที่ให้ผู้ใช้สัมผัสสัมภាន้อยที่สุด ให้พื้นส้วมแห้ง มีการระบายน้ำอากาศดี ดังนั้นจึงขึ้นกับผู้ออกแบบว่าจะใช้ประตู ห้องน้ำอย่างไร เพื่อลดการสัมผัส ทำให้พื้นแห้ง ผู้บรรยายอธิบายว่า ส้วมบางแห่งมีทางเข้าแบบชิกแซก เพื่อปิดบังกิจกรรมภายในห้องส้วม และลดการสัมผัสด้วยผู้ใช้ ส่วนก็อกน้ำและที่กดน้ำได้ออกแบบให้ใช้เช่นเชอร์

การรณรงค์เรื่องการไม่ทิ้งขยะมูลฝอยในสิงคโปร์ (ตอนที่ 5)

นางสาวสิริวรรณ จันทนจุลกะ นักวิชาการสาธารณสุข 8 ว.
ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย

โครงการรณรงค์ไม่ทิ้งขยะมูลฝอย

สำหรับโครงการห้ามทิ้งขยะมูลฝอยนั้น เริ่มจากการสำรวจปัญหาที่เกี่ยวข้อง และสรุปได้ว่า ผู้ทิ้งขยะส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น จึงได้มีโครงการรณรงค์เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย

โครงการรณรงค์สำหรับเด็กนักเรียน ได้ใช้หลักสูตรต้นแบบที่มีการพัฒนาและทดสอบกับกลุ่มเด็กว่ามีความเหมาะสม รวมทั้งการติดตามประเมินผลเป็นระยะ และรับข้อเสนอจากผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครั้งแรกได้มีเฉพาะหนังสือที่เป็นแบบเรียนสอนเด็กและคู่มือของอาจารย์ เมื่อได้มีการประเมินผล มีผู้เสนอให้ทำเป็นหุ่น泥偶 ก็ได้จัดทำเป็นหุ่น泥偶สำหรับผู้ใหญ่ที่เป็นผู้สอน และทำหุ่น泥偶 สำหรับแจกเด็กก่อนวิทยเรียนและชั้นประถมทุกคน

การควบคุมสระว่ายน้ำในสิงคโปร์ (ตอนที่ 6)

นางสาวสิริวรรณ จันทนจุลกะ นักวิชาการสาธารณสุข 8 ว.
ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย

ตอนนี้เป็นตอนที่หกของชุดศึกษาดูงานที่สิงคโปร์ เพื่อที่จะนำความรู้มาเผยแพร่ให้กับผู้เกี่ยวข้องในการดูแลเรื่องอนามัยสิ่งแวดล้อม

สำหรับประเทศไทยนั้น สรสวายน้ำถือเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเทศนั้น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกำหนดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไปแล้ว และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นก่อน จึงจะสามารถควบคุมการประกอบกิจการประเภทนี้ได้ โดยที่ผู้ที่ประกอบการในลักษณะที่เป็นการค้าต้องขออนุญาตการประกอบกิจการจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อน จึงจะประกอบกิจการได้ ส่วนสรสวายน้ำที่เป็นของส่วนราชการ สมาคมต่างๆ ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของท้องถิ่นเรื่องสุขาลักษณะ แต่ไม่จำเป็นต้องขออนุญาต

สำหรับประเทศไทยสิงคโปร์ การควบคุมสระว่ายน้ำที่เป็นการใช้งานตามกฎหมาย

Environmental Public Health Act (Chapter 95) และ Environmental Public Health (Swimming Pools) Regulations รวมทั้งแนวทางปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (Code of Practice on Environmental Health)

ตามกฎหมายกำหนดว่า ““สระว่ายน้ำ” หมายถึง สร้างที่ให้บุคคลทั่วไปใช้บริการได้ โดยจะต้องเสียค่าบริการหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งสระว่ายน้ำที่เปิดให้บริการในคอนโดยน้ำ โรงแรม คลับสูนย์กีฬา สวนสาธารณะ โรงเรียน สถานศึกษา”

แนวทางปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมนั้น มีข้อกำหนดเพื่อควบคุมสระว่ายน้ำในด้านต่างๆ ได้แก่

1. การออกแบบ โดยกำหนดในเรื่องต่างๆ เช่น

- ระบบการไหลเวียนของน้ำ เป็นน้ำ เส้นท่อ การกรองน้ำ และอื่นๆ
- อัตราการหมุนเวียนของน้ำ สำหรับสระใหญ่ต้องหมุนเวียนอย่างน้อยทุก 6 ชั่วโมง

ส่วน率เล็กต้องหมุนเวียนอย่างน้อยทุก 2 ชั่วโมง

- จัดให้มีมาตรฐานด้วยการไหลเวียนของน้ำ เครื่องมือเติมสารเคมีและสารฆ่าเชื้อโรค และฝักบัวสำหรับอาบน้ำ

- ระบบกรอง และการล้างหน้าทรายกรองก่อนระบายน้ำสู่ท่อระบายน้ำทิ้ง
- การออกแบบสระว่ายน้ำใหม่ ต้องมีการระบายน้ำอากาศที่เหมาะสม

2. การเสนอแนะด้านความปลอดภัย เนื่องจากการดูแลด้านความปลอดภัยมิใช่เป็นการดำเนินการตามกฎหมายฉบับนี้ ในแนวทางปฏิบัติจึงกำหนดเป็นข้อเสนอแนะด้านความปลอดภัย เช่น พื้นสระว่ายน้ำต้องไม่ลื่น มีทางออก 2 ทาง ความลาดชันของพื้น ทำเครื่องหมายบอกระดับความลึก ความสูงของกระดานกระโดดน้ำ

3. มาตรฐานคุณภาพน้ำ

- คุณภาพทางกายภาพ ไม่มีตะกอน สิ่งแขวนลอย สีน้อยกว่า 5 หน่วย ความชื้นน้อยกว่า 5 หน่วย
- คุณภาพทางเคมี คลอรีนตกค้าง 1.0 – 3.0 พีพีเอ็ม ความเป็นกรด-ด่าง 7.2 – 7.8 ทองแดงไม่เกิน 0.2 พีพีเอ็ม
- คุณภาพทางชีววิทยา E. coli 0/100 ml Coliform Bacteria 10/100 ml ไม่มีตัวอย่างใดที่ตรวจพบแบคทีเรียเกิน 200/ml

4. การฆ่าเชื้อโรค ให้มีการฆ่าเชื้อโรคด้วยแคลเซียม ไฮโปคลอไรต์ หรือโซเดียม ไฮโปคลอไรต์ หรือสารเคมีอื่นที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี

5. มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำ โดยตรวจสอบค่าคลอรีนตกค้างและความเป็นกรด-ด่าง วันละครึ่ง ส่วนค่าอื่นๆ ให้เก็บตัวอย่างน้ำส่งตรวจที่ห้องปฏิบัติการเอกชนเดือนละ 1 ครั้ง และให้ส่งผลให้ NEA

6. จำนวนส้วมและการดูแลรักษาเป็นไปตามที่กำหนด

7. ในการอนุญาตเรื่องสระว่ายน้ำ เป็นการอนุญาตด้านการดำเนินการเกี่ยวกับสระว่ายน้ำ ทั้งนี้มิได้รวมเรื่องการอนุญาตก่อสร้าง มีวัตถุประสงค์เพื่อ ทำให้มั่นใจว่าสระว่ายน้ำเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด มีการบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การตรวจสอบ การใช้งานและการ

ติดตามสระว่ายน้ำและสิ่งอำนวยความสะดวกความสะดวกต่าง ๆ รวมทั้งมีการควบคุมความเสี่ยงด้านการติดเชื้อโรค

- ใน การขออนุญาต ผู้ประกอบการต้องส่งผังสถานที่ คุณลักษณะของสระว่ายน้ำ พร้อมรายละเอียดของกรองและระบบฟ้าเขื่อน ผลการทดสอบคุณภาพน้ำ ประกาศนียบัตรรับรองจากสมาคม และเอกสารอื่นที่จำเป็น

- การปฏิบัติตามข้อกำหนดก่อนให้บริการสระว่ายน้ำ ต้องมีการออกแบบที่ถูกต้อง และมีการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด เช่น มีป้ายแสดงว่า “ห้ามทิ้งขยะมูลฝอย” และมีจำนวนถังขยะเพียงพอ มีชุดตรวจวัดคุณภาพน้ำ ได้แก่ ความเป็นกรด-ด่าง คลอรีน และป้ายแสดงว่าให้อาบัน้ำก่อนลงสระ

- เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วต้องมีการปฏิบัติตามเงื่อนไขในการดูแลรักษาสระว่ายน้ำ คุณภาพน้ำทางกายภาพ ชีววิทยาและเคมี

บทลงโทษ

1. หากมีการให้บริการสระว่ายน้ำโดยไม่ได้ขออนุญาต มีความผิดครั้งแรกโทษปรับไม่เกิน 2,000 долลาร์สิงคโปร์

2. ส่วนความผิดครั้งต่อมา โทษปรับไม่เกิน 5,000 долลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. หากยังมีการกระทำผิดอย่างต่อเนื่องให้มีโทษปรับวันละ 100 долลาร์สิงคโปร์ นอกจานนี้ในกฎหมายยังกำหนดให้อธิบดี มีอำนาจสั่งปิดสระว่ายน้ำได้ เมื่อเจ้าของหรือผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนด รวมทั้งในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดต่อ

การนำประโยชน์มาใช้กับกรมอนามัย

1. การนำข้อตีด้านการใช้มาตรการทางกฎหมายมาพิจารณาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เช่น

- การมีบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย ด้วยวิธีการลงโทษให้ทำงานสังคม เช่น การทำความสะอาดถนน จะทำให้ผู้ได้รับโทษเกิดความอับอาย และลดการกระทำผิดซ้ำได้

- การลงโทษผู้ประกอบการที่กระทำการผิด โดยบันทึกข้อบกพร่องตามความผิด โดยพิจารณาจากแนวทางการบันทึกลักษณะความผิด จะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถวินิจฉัยและบันทึกข้อบกพร่องได้โดยมีมาตรฐานเดียวกัน

- เมื่อผู้กระทำการผิดถูกหักคะแนนถึง 12 คะแนน ต้องถูกลดระดับลงเหลือระดับ D และเมื่อปรับปรุงกิจการแล้ว จึงจะต้องถูกประเมินเพื่อยกรະดับมาตรฐานใหม่ (ร้านอาหารที่หน่วยงาน NEA และศูนย์อาหาร นั้น มีร้านค้าระดับ A และ B เท่านั้น)

2. การนำผลการศึกษาดูงานมาใช้ในการพิจารณาจัดทำข้อกำหนดหรือแนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น จำนวนสั่วมชาย-หญิง ข้อกำหนดเรื่องสรวយน้ำ การกำหนดให้ผู้สัมผัสอาหาร ต้องผ่านการฝึกอบรม

3. นำเรื่องการรณรงค์ไม่ทิ้งขยะมูลฝอย มาเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในโครงการรณรงค์ต่างๆ

4. ประยุกต์ใช้หลักการกำหนดแนวทางปฏิบัติ (Code of Practice) โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการ มากกว่ากำหนดแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนให้ผู้ปฏิบัติต้องดำเนินการ ยกเว้นส่วนที่จำเป็นต้องกำหนดไว้เป็นมาตรฐานขั้นต่ำ

5. การศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน ก่อนดำเนินโครงการฯ

6. การจัดทำคู่มือการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มเด็กก่อนวัยเรียนที่เหมาะสม โดยการศึกษาจากผู้เกี่ยวข้อง และมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เหมาะสม เช่น หุ่น泥或

7. เสนอให้พิจารณาศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่นอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง โดยเพิ่มวันที่จะศึกษาดูงาน และกำหนดประเด็นที่ชัดเจนว่าต้องการศึกษาดูงานเรื่องใดบ้าง เนื่องจากการศึกษาดูงานครั้งนี้ได้รับทราบข้อมูลหลายโครงการ แต่ไม่มีเวลาในการซักถามรายละเอียดได้มากพอ

8. นอกจากนี้ ในการบันทึกข้อบกพร่อง สมควรจัดให้เป็นประเด็นศึกษาดูงานที่ชัดเจน และให้มีผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้ทราบแนวทางการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ